

Delegatura w Lublinie
20-079 Lublin, ul. Dolna 3-go Maja 5
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 01 grudnia 2005 r.

RLU – 61 – 16/05/EW

Decyzja RLU Nr 33/2005

I.

Na podstawie art. 23c ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86 poz. 804, zmiany: Dz. U. Nr 170 poz. 1652, Dz. U. z 2004 r. Nr 93 poz. 891, Nr 96 poz. 959, Dz. U. z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i Nr 184 poz. 1539), stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy oraz § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r. Nr 18 poz. 172 ze zmianami), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego z urzędu przeciwko Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu L. Spółka z o.o. w L. w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów,
- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego L. Spółka z o.o. w L., polegającą na bezprawnym działaniu poprzez nie stosowanie przewidzianych prawem - art. 153 ustawy z dnia 12.09.1990r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65 poz. 385 ze zm.), art. 77 ustawy z dnia 26.06.1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96 poz. 590 ze zm.), art. 20 ustawy z dnia 24.01.1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 42 poz. 371 ze zm.), ulg przy sprzedaży biletów u kierowcy Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego L. Spółka z o.o., co stanowi naruszenie art. 23a ust.1 wskazanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ... oraz

nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

II.

Na podstawie art. 23d ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86 poz. 804, zmiany: Dz. U. Nr 170 poz. 1652, Dz. U. z 2004 r. Nr 93 poz. 891, Nr 96 poz. 959, Dz. U. z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i Nr 184 poz. 1539),), stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy oraz § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r. Nr 18 poz. 172 ze zmianami), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego przeciwko Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu L. Spółka z o.o. w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

stwierdza się, że działania Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego L. Sp. z o.o. w L. polegające na różnicowaniu cen biletów ze względu na miejsce ich sprzedaży **nie stanowią praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art.23a ust. 1 wskazanej wyżej ustawy o ochronie (...).

Uzasadnienie

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatura w Lublinie po publikacjach prasowych na temat zasad sprzedaży biletów stosowanych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne L. Spółka z o.o. w L. (zwane dalej MPK lub Spółka) wszczęła postępowanie wyjaśniające celem ustalenia czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (...) uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W wyniku tego postępowania ustalono, że MPK stosuje różne ceny biletów ze względu na miejsce ich sprzedaży. Wyższa cena obowiązuje, gdy bilet nabywany jest u kierowcy pojazdu MPK, dodatkowo nie stosuje się wówczas ulg ustawowych i gminnych na bilety przysługujących określonym grupom pasażerów.

Przedsiębiorca wskazał, że ceny biletów różnią się ze względu na stosowaną promocję na wybrane bilety, która nie objęła biletów sprzedawanych u kierowcy.

Analiza załączonych do stanowiska MPK dokumentów tj. obowiązującego cennika usług i regulaminu przewozu dały podstawę do wszczęcia, w imieniu Prezesa UOKiK, przeciwko MPK postępowania administracyjnego pod

zarzutem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów poprzez bezprawne działania polegające na nieuzasadnionym i niezgodnym z prawem różnicowaniu cen biletów na usługi MPK ze względu na miejsce ich sprzedaży i nie stosowaniu przewidzianych prawem ulg w biletach sprzedawanych u kierowcy MPK, a to pod zarzutem naruszenia art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86 poz. 804 ze zm.).

W odpowiedzi na wszczęcie postępowania administracyjnego MPK wyjaśniło, co następuje:

1. sprzedażą biletów zajmują się wszyscy kierowcy na wszystkich liniach z zastrzeżeniem, że sprzedaż odbywa się na postoju. Zakup biletu u kierowcy odbywa się w wyjątkowych sytuacjach,
2. zastosowanie ceny na bilet u kierowcy takiej samej jak w innych punktach sprzedaży wiązałoby się z dużą ilością kupujących bilety u kierowcy. Wzrost ilości takiej formy sprzedaży wymusiłby na MPK rezygnację z tej formy sprzedaży,
3. przedsiębiorca prowadzi różne formy sprzedaży biletów (wskazano je w załączniku do pisma N/1211/2005 z dnia 20.06.2005 r., o utajnienie, którego wniesiono przy składaniu wyjaśnień).

Prezes UOKiK Postanowieniem Nr 119/05 z dnia 05 lipca 2005 r. ograniczył z urzędu prawo wglądu do informacji stanowiących załącznik do pisma Nr N/1211/2005 z dnia 20.06.2005 r. dotyczącego podania informacji i wskazania wszystkich form sprzedaży biletów uprawniających do przejazdu środkami MPK oraz podania wysokości wynagrodzenia, jakie otrzymują kierowcy z tytułu prowadzenia sprzedaży biletów w środkach komunikacji MPK. Informacje te stanowią załącznik Nr 1 do niniejszej decyzji.

W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

MPK będąc Spółką prawa handlowego, której właścicielem jest Gmina L. świadczy, usługi przewozu środkami komunikacji miejskiej. Warunkiem skorzystania przez konsumentów z przewozu jest nabycie ważnego biletu na przejazd.

Ceny na bilety do dnia 01 września 2005 r. zawarte były w Tabeli opłat taryfowych maksymalnych za przewóz osób i bagażu na liniach obsługiwanych środkami MPK L. Sp. z o.o. Tabela ta obowiązywała od dnia 01 kwietnia 2005 r.

Zgodnie z tą Tabelą cenę biletów jednorazowych ustalono, jako cenę normalną, ulgową lub gminną w zależności od tego, jakiego biletu dotyczy (jednorazowego strefowego czy jednorazowego w granicach miasta L.).

W ramach tego podziału wyodrębniono także cenę biletu kupowanego u kierowcy, jako oddzielną kategorię. Cena biletu nabywanego u kierowcy w przypadku biletu strefowego wynosiła odpowiednio: normalny 3,00 zł (przy cenie biletu jednorazowego strefowego nabywanego w innych punktach sprzedaży 3,00 zł) i ulgowego 2,00 zł (przy cenie biletu ulgowego strefowego nabywanego w innych punktach sprzedaży 1,50 zł). Natomiast w przypadku biletów jednorazowych stosowanych w granicach administracyjnych miasta Lublina cena biletu u kierowcy wynosiła 2,00 zł bez względu na to, czy był to bilet normalny, ulgowy, czy ulgowy gminny. Cena natomiast za bilety nabywane w innych punktach sprzedaży wynosiła: bilet normalny - 2,00 zł, ulgowy - 1,00 zł i ulgowy gminny - 1,50 zł.

Równocześnie z cennikiem wskazanym w Tabeli wyżej, MPK z dniem 01 kwietnia 2005 r. wprowadziło Tabelę biletów objętych promocją. Ceny zawarte w tej Tabeli były faktycznie stosowane przez tego przedsiębiorcę.

W ramach tej promocji bilet jednorazowy normalny, kupowany we wszystkich innych punktach sprzedaży aniżeli u kierowcy kosztował 1,70 zł (u kierowcy 2,00 zł), bilet ulgowy 1,00 zł (u kierowcy 2,00 zł), bilet ulgowy gminny 1,20 zł (u kierowcy 2,00 zł). Promocja nie miała zastosowania do biletów jednorazowych strefowych.

Z dniem 01 września 2005 r. MPK wprowadziło nowe kategorie biletów i nowe ceny.

Do przejazdu uprawniają obecnie konsumentów bilety jednorazowe normalne, ulgowe ustawowe i ulgowe gminne, bilety jednorazowe nabywane u kierowcy, bilety okresowe, bilet dwudziestoczegodzinny, bilet roczny, bilet rodzinny.

MPK stosuje ceny na bilety na świadczone przez siebie usługi w oparciu o podjętą przez Zarząd Spółki uchwałę z dnia 12 stycznia 2004 r. ze zm.

Ceny zawarte są w Tabeli opłat taryfowych maksymalnych za przewóz osób i bagażu na liniach obsługiwanych środkami MPK L. Sp. z o.o. Tabela ta obowiązuje od dnia 01 września 2005 r.

Zgodnie z tą Tabelą cena biletów jednorazowych ustalona została, jako cena normalna, ulgowa lub gminna w zależności od tego jakiego biletu dotyczy.

W ramach tego podziału wyodrębniono także cenę biletu kupowanego u kierowcy, jako oddzielną kategorię. Cena biletu nabywanego u kierowcy jest stała i wynosi 2,00 zł. Cena natomiast za bilety nabywane w innych punktach sprzedaży wynosi: bilet normalny - 2,00 zł, ulgowy - 1,00 zł i ulgowy gminny - 1,50 zł.

Równocześnie z cennikiem wskazanym w Tabeli wyżej, MPK z dniem 01 września 2005 r. wprowadziło Tabelę biletów objętych promocją ważną do 31 grudnia 2005 r. Ceny zawarte w tej Tabeli są faktycznie stosowane przez tego przedsiębiorcę.

W ramach tej promocji bilet jednorazowy normalny, kupowany we wszystkich innych punktach sprzedaży aniżeli u kierowcy kosztuje 1,70 zł (u kierowcy 2,00 zł), bilet ulgowy gminny 1,20 zł (u kierowcy 2,00 zł). Promocja nie ma

zastosowania do biletów jednorazowych ulgowych ustawowych. W tym przypadku obowiązuje cena z Tabeli podstawowej – 1,00 zł, a w przypadku nabycia tego biletu u kierowcy MPK – 2,00 zł.

Dodatkowo w Regulaminie przewozu osób i bagażu ręcznego pojazdami MPK L. Sp. z o.o. w § 4 pkt 6 zapisano, że „ *Przewoźnik zobowiązany jest do prowadzenia w pojazdach sprzedaży biletów jednorazowych. Sprzedaż biletów w pojeździe prowadzona jest po zatrzymaniu pojazdu na przystankach. Wskazane jest uiszczenie opłaty za bilet kwotą odliczoną*”.

W trakcie niniejszego postępowania ustalono ponadto, że MPK posiada rozbudowaną sieć dystrybucji biletów uprawniających do korzystania z usług tego przewoźnika (dokładne dane z tym zakresie zawiera utajniony załącznik Nr 1 do niniejszej decyzji). Sieć ta obejmuje system sprzedaży poprzez wyspecjalizowane sieci dystrybucyjno-handlowe, własne punkty sprzedaży oraz sprzedawców indywidualnych.

Za sprzedaż biletów w pojazdach MPK kierowcy otrzymują dodatkowe wynagrodzenie (wysokość określono w załączniku Nr 1 do decyzji), natomiast inni sprzedawcy otrzymują z tego tytułu upusty w zależności od ilości nabywanych do sprzedaży biletów (wysokość upustów jest porównywalna z wysokością wynagrodzenia kierowców). Bilety w środkach komunikacyjnych MPK sprzedają kierowcy na wszystkich liniach, gdzie przewoźnik ten świadczy swoje usługi.

Ustawodawca nałożył na przedsiębiorców realizujących przewozy środkami komunikacji miejskiej obowiązek stosowania ulg ustawowych w stosunku do:

1. studentów szkół wyższych - art. 153 ustawy z dnia 12.09.1990r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65 poz. 385 ze zm.) – studentom przysługuje prawo do korzystania z 50% ulgi w opłatach za przejazdy środkami komunikacji miejskiej,
2. studentów uczelni zawodowych – art. 77 ustawy z dnia 26.06.1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96 poz. 590 ze zm.) – studentowi uczelni zawodowej przysługuje prawo do korzystania z 50% ulgi w opłatach za przejazdy środkami komunikacji miejskiej,
3. kombatantów i innych osób uprawnionych – art. 20 ustawy z dnia 24.01.1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 42 poz. 371 ze zm.) – kombatantom i innym osobom uprawnionym przysługuje ulga taryfowa w wysokości 50% przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej.

Oprócz wskazanych wyżej ustawowych ulg dla korzystających z usług MPK, sama Spółka uchwałą Nr 1 Zarządu „MPK L. Sp. z o.o.” z dnia 12 stycznia 2004 r. ze zmianami, wprowadziła ulgi dla wskazanych w tej uchwale grup pasażerów ujmując je, jako uprawnienia ustawowe do przejazdów ulgowych i uprawnienia gminne dla przejazdów ulgowych. Uprawnienia te w przypadku

ulg ustawowych są powieleniem zapisów wskazanych wyżej ustaw i obejmują te same grupy uprawnionych.

W przypadku uprawnień ulgowych gminnych objęto nimi:

1. dzieci od lat 4-ch do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej na podstawie dokumentu potwierdzającego wiek dziecka,
2. dzieci i młodzież objętą obowiązkiem szkolnym do ukończenia szkoły ponadpodstawowej i do ukończenia 21 roku życia na podstawie legitymacji szkolnej,
3. emerytów na podstawie legitymacji emeryta,
4. osoby niepełnosprawne o orzeczonym stopniu niepełnosprawności umiarkowanej niezdolności do pracy lub lekkim na podstawie treści orzeczenia komisji lekarskiej i dokumencie zatrudnienia.

Wszystkie wskazane wyżej grupy posiadają prawo do ulgowych przejazdów na wszystkich liniach miejskich w granicach administracyjnych miasta L.

W przypadku zakupu biletu w innych punktach aniżeli u kierowcy MPK, cena ulgowa biletu jest zdecydowanie niższa aniżeli cena biletu zakupionego u kierowcy MPK.

Cena biletu ulgowego ustawowego wynosi 1,00 zł, co stanowi 50% kwoty biletu jednorazowego normalnego. Natomiast ten sam bilet zakupiony u kierowcy MPK kosztuje 2,00 zł, jako bilet normalny i 2,00 zł, jako bilet ulgowy ustawowy. W tym przypadku różnica w cenie to 1,00 zł.

Cena biletu ulgowego gminnego wynosi 1,50 zł, faktycznie stosowana jest niższa, promocyjna 1,20 zł, gdy cena tego samego biletu kupowanego u kierowcy wynosi 2,00 zł.

Informacje o cenach biletów są zawarte w dostępnych dla konsumentów: Tabeli opłat taryfowych maksymalnych za przewóz osób i bagażu na liniach obsługiwanych środkami MPK L. Sp. z o.o. i Tabeli biletów objętych promocją. Ceny na bilety zawarte w obu Tabelach obowiązują od 01 września 2005 r., a w przypadku cen promocyjnych na bilety jednorazowe normalne i ulgowe gminne promocja obowiązuje do 31 grudnia 2005 r.

Wobec powyższego Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 23a ust.1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86 poz. 804 ze zm.) przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działania przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Do uznania określonego działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie (...), spełnione muszą być następujące przesłanki:

- działanie to godzi w zbiorowe interesy konsumentów,
- określonemu działaniu przedsiębiorcy można przypisać cechę bezprawności.

MPK będąc Spółką prawa handlowego, której właścicielem jest Gmina L. świadczy, usługi przewozu środkami komunikacji miejskiej. Są to usługi użyteczności publicznej. Warunkiem skorzystania przez konsumentów z przewozu jest nabycie ważnego biletu na przejazd. Do przejazdu uprawniają konsumentów bilety jednorazowe normalne, ulgowe ustawowe i ulgowe gminne, bilety jednorazowe nabywane u kierowcy, bilety okresowe, bilet dwudziestoczterogodzinny, bilet roczny, bilet rodzinny.

Wszystkie rodzaje biletów dostępne są dla z góry nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zamierzają skorzystać z usług tego przewoźnika. Dotyczy to biletów nabywanych zarówno w sieci zewnętrznej, jak i wewnętrznej tego przedsiębiorcy, w tym biletów nabywanych u kierowców w pojazdach MPK. Tym samym spełniony jest w niniejszej sprawie warunek, o którym mowa w art. 23a ust.1, a dotyczący możliwości oceny działań MPK, jako naruszających zbiorowe interesy konsumentów, gdyż działania tego przedsiębiorcy w zakresie sprzedaży biletów jednorazowych i jednorazowych u kierowcy dotyczą z góry nieokreślonej i trudnej do ustalenia liczby konsumentów, zarówno w okresie obecnym, jak i w przyszłości.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie *porządek prawny* obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych, jako *zasady współżycia społecznego*.

Bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga kwestia, czy czyn sprawcy był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. Źródłem tych zasad są:

- normy prawa powszechnie obowiązującego - jako reguły postępowania wyznaczone przez nakazy i zakazy wynikające z norm prawa pozytywnego, w szczególności prawa cywilnego, karnego, administracyjnego, pracy, finansowego, ustaw i aktów prawnych regulujących poszczególne dziedziny gospodarki, itp.,
- nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego (dobre obyczaje)
- *Komentarz do Kodeksu cywilnego Gerard Bieniek Lex Polonica Prima.*

O bezprawności działania decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego- *uzasadnienie do I PKN 267/2001 wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna – Lex Polonica Prima.*

Sąd Najwyższy wskazał, że o bezprawności działania można mówić wówczas, gdy nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających określone działanie.

Okolicznościami tymi są:

- działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy,
- wykonywanie prawa podmiotowego,
- zgoda pokrzywdzonego oraz
- działanie w obronie uzasadnionego interesu (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.10.1989 r. II CR 419/89 OSP 1990/11-12 poz. 377*).

I.

Zakwestionowanym działaniem MPK w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie jest niestosowanie ulg na bilety dla grup pasażerów, którym zostały one przyznane przez ustawodawcę w przypadku zakupu przez taką uprawnioną osobę biletu u kierowcy MPK. Podstawy prawne przyznanych ulg to powszechnie obowiązujące akty prawne w postaci ustaw enumeratywnie wyliczonych w części ustalającej stan faktyczny sprawy. Ustawy te precyzyjnie określają wysokość przyznanych przez ustawodawcę ulg (50% ceny biletu) i dokładnie określają kategorie osób, którym te uprawnienia zostały przyznane.

Uprawnione ustawowo osoby do ulgowych przejazdów korzystają z tego przywileju w przypadku korzystania z usług MPK, gdy dokonują zakupu biletu w innych punktach aniżeli u kierowcy, w pojeździe. Wówczas cena biletu ulgowego ustawowego wynosi 50% ceny biletu normalnego kupowanego w ten sam sposób, czyli 1,00 zł.

Wobec faktu, że ustawodawca nakazał wszystkim przedsiębiorcom świadczącym usługi transportu miejskiego, w tym MPK, stosowanie ulg na przejazdy dla określonych grup konsumentów nie przewidując w tym zakresie żadnych odstępstw i możliwości dowolnego działania, obowiązek ten Spółka powinna wykonywać zgodnie z zapisami wskazanych aktów prawnych. W praktyce MPK jednak nie wykonuje tego obowiązku w należyty sposób.

W przypadku nie respektowania przepisów ustawowych, a to art. 153 ustawy o szkolnictwie wyższym, art. 77 ustawy o wyższych szkołach zawodowych i art. 20 ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego spełniona jest przesłanka bezprawności działania przedsiębiorcy, jako nie przestrzeganie obowiązującego prawa wynikającego z konkretnych ustaw. Nakazy zawarte w tych aktach prawnych są nakazami bezwzględnie obowiązującymi i nie dają możliwości wyboru w zakresie ich przestrzegania.

Przepisy prawa wskazują, że studentom, studentom szkół zawodowych, kombatantom i innym osobom będącym ofiarami represji wojennych i

powojennych przysługuje ulga w opłatach, ulga taryfowa w wysokości 50% za przejazd środkami komunikacji miejskiej. Tym samym, zdaniem organu antymonopolowego, bilet ulgowy ustawowy kupowany u kierowcy MPK powinien być tańszy o 50% w stosunku do biletu normalnego nabywanego w ten sam sposób. Tak jednak nie jest i u kierowcy MPK cena biletu ulgowego ustawowego jest taka sama, jak biletu normalnego tj. wynosi 2,00 zł.

Tym samym spełnione są warunki bezprawnego godzenia w interesy konsumentów uprawnionych do wskazanych wyżej ulg, a pozbawionych przez Spółkę tego uprawnienia, wbrew obowiązującym w tym zakresie regulacjom prawnym. Ze względu na fakt, że zakwestionowane działania dotyczą szerokiego kręgu konsumentów, z góry nie określonej liczby osób, spełnione są wszystkie przesłanki uzasadniające stwierdzenie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów poprzez bezprawne działania MPK w stosunku do tych uprawnionych ustawowo grup osób.

II.

Naczelny Sąd Administracyjny (NSA) w wyroku z dnia 12 czerwca 2002 r. Sygn. Akt SA/Sz279/2002 stwierdził, że niedopuszczalne są ustalenia zróżnicowanych opłat za przewozy środkami miejskiej komunikacji autobusowej przez Radę Gminy na tych samych trasach w zależności tylko od miejsca zakupu biletu.

Argumentując swoje stanowisko NSA stwierdził, że ustawa o cenach z dnia 05 lipca 2001 r. (Dz. U. nr 97, poz.1050) ma chronić interesy nabywców.

W sytuacji różnicowania cen biletów w zależności od miejsca ich zakupu zachwiana jest zasada równości wobec prawa, gdyż w znacznie mniej korzystnej sytuacji postawione są osoby, które z różnych powodów nie mogą kupić wcześniej biletu i zmuszone są zakupując go u kierowcy płacić wyższą cenę za przejazd na tej samej trasie, co inne osoby, które dokonały zakupu w innych punktach po cenie znacznie niższej.

NSA uznał zatem, że zwiększenie opłat za przejazdy środkami komunikacji miejskiej w przypadku zakupu biletu u kierującego pojazdem ma charakter dopłaty, do ustalania której rada gminy nie jest uprawniona w świetle uregulowań prawnych stanowiących podstawę podjęcia takich decyzji. Działanie takie jest dowolnością nie mającą oparcia w przepisach kompetencyjnych organu samorządu w tym zakresie. Przepisy te nie dają radom gmin możliwości uchwalania tego rodzaju dopłat do ceny biletu.

W niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z identycznym stanem faktycznym będącym przedmiotem rozstrzygnięcia NSA, gdyż Gmina Lublin „scedowała” (nie w formie konkretnego określenia zakresu tych uprawnień) obowiązek określenia cen na bilety na Zarząd MPK, sama ustalając w tym zakresie tylko jedną cenę maksymalną. Gmina nie wskazała także przedsiębiorcy zasad

ustalania przez niego poszczególnych rodzajów tych cen. Tym samym należy w niniejszej sprawie przyjąć, że działania Zarządu MPK poprzez podjęcie wewnętrznej uchwały ustalającej ceny na bilety są działaniami podejmowanymi przez przedsiębiorcę samodzielnie w oparciu o wewnętrzne akty władz tej Spółki.

Działania te nie mogą być oceniane w oparciu o przepisy ustawy o cenach w takim zakresie, w jakim odnoszą się do gminy.

W przypadku MPK, przedsiębiorca ma możliwość dowolnego kształtowania cen w ramach ponoszonych kosztów, a jedyne ograniczenie, jakie go wiąże w tym zakresie, to cena maksymalna ustalona w uchwale Rady Gminy L.

W kontekście tych zapisów MPK nie wykracza poza obowiązujące ją regulacje gminne.

W trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego ustalono, że sprzedaż biletów u kierowcy MPK stanowi alternatywną, uzupełniającą, formę sprzedaży biletów, za które to czynności kierowcy otrzymują dodatkowe wynagrodzenie.

Wprowadzenie tej formy sprzedaży nie może zakłócić wykonywania usługi przewozu, zatem stosowanie dopłaty do biletów zakupywanych u kierowcy, w pojeździe, należy uznać za dopuszczalne i uzasadnione.

W tym zakresie działania MPK nie są bezprawne, gdyż są zgodne z art. 22 Konstytucji RP, który stanowi, że ograniczenie wolności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny. Jak wykazano wyżej żaden akt prawny nie zakazuje MPK stosowania dopłat w przypadku zakupu biletu u kierowcy pojazdu. Ograniczenie wolności gospodarczej może nastąpić tylko aktem prawnym o randze ustawy. W niniejszej sprawie w przypadku stosowania dopłat do biletów zakupywanych u kierowcy nie zachodzą takie okoliczności.

Również w przypadku drugiego ograniczenia o charakterze ważnego interesu publicznego nie można mówić o tego typu ograniczeniu, gdyż przyznane przez Spółkę ulgi gminne są w istocie dobrowolne, przyznane przez samego przedsiębiorcę i zakres oraz warunki ich obowiązywania mogą być przez niego dowolnie określone i modyfikowane. W rzeczywistości ulgi te mają charakter promocji, stosowanej tylko w określonych przypadkach.

Tym samym nie są spełnione przesłanki bezprawności działania MPK i naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Sprzedaż biletów u kierowcy wobec rozbudowanej sieci dystrybucji stanowi formę uzupełniającą i ma na celu zachęcenie konsumentów do nabywania biletów w innych punktach sprzedaży aniżeli u kierowcy, w pojeździe. Nieograniczone niczym stosowanie tej formy sprzedaży biletów może zakłócać i utrudniać świadczenie podstawowej działalności, jaką jest bezpieczny przewóz osób.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (...), w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa UOKiK - Delegatury w Lublinie.

Otrzymuje:

Miejskie Przedsiębiorstwo
Komunikacyjne L.
Sp. z o.o.

Decyzja została podpisana z upoważnienia Prezesa UOKiK przez dyrektora Delegatury UOKiK w Lublinie Ewę Wiszniowską